

Turistický průvodce po Smrčině a okolí

Pro toulky po okolních přírodních a kulturních krásách jsme vám připravili několik pěších turistických tras. Území těchto vycházek je na severu, východu a jihu vymezeno přibližně obcemi Luby, Lomnička, Velký Luh a Plesná. Na západním okraji ukončuje vycházkové území státní hranice se Spolkovou republikou Německo (Sasko). Putování po níže popisovaných trasách vás seznámí s nejbližším okolím. Zavede vás do míst pěkných přírodních scenérií i k místním kulturním pozoruhodnostem. Trasu si samozřejmě můžete podle svých možností modifikovat, zkrátit či naopak prodloužit, podle vlastního uvážení. Kdo si bude chtít dopřát klidu, vězte, že v místních lesích často nepotkáte během dne ani živáčka. Zdatní pěší turisté samozřejmě mohou využít i klasických značených tras Klubu českých turistů a vydat se za hranice popisovaného okolí. Jim, ale i motorizovaným návštěvníkům a cyklistům doporučujeme využít mapu č. 1 „Ašsko a Chebsko“ z edice Klubu českých turistů, kterou si můžete zakoupit na recepci (náročnější výletníci mohou upotřebit i navazující listy č. 2 „Slavkovský les a Mariánské Lázně“ a č. 3 „Krušné hory – Kraslicko. Z okolních měst a obcí jistě stojí za návštěvu Aš, Františkovy Lázně (včetně rezervace Soos s pěknou naučnou stezkou a muzeem), Cheb nebo Skalná (se Seismickou expozicí Geofyzikálního muzea). V textu níže popisovaných tras jsou tučně vyznačena některá hesla. Jedná se o obce a zajímavou historickou památku, jejichž popis není v textu trasy rozveden. Tato hesla najdete abecedně řazená za textem trasy D.

Přírodní poměry a zajímavosti

Smrčina leží v severozápadní polovině okresu Cheb. Nachází se při státní hranici se Spolkovou republikou Německo (Sasko). Saský výběžek s významným lázeňským městem Bad Brambach, od sebe odděluje dvě území, obecně známá jako Ašsko a Chebsko. A právě v severní části Chebska se nachází Smrčina. Obec se rozprostírá v pahorkatinné oblasti v podhůří masivu Smrčin (německy Fichtelgebirge, na území ČR zasahují jen okrajově svou východní částí) a Krušných hor. Krajina je asi z poloviny tvořena kulturními smrkovými nebo borovo-smrkovými porosty, druhou polovinu představují plochy lidských sídel s navazujícími poli, loukami a pastvinami. Potenciální přirozenou vegetací (tedy porosty, které by zde rostly bez působení člověka) by však byly převážně bučiny, okrajově jedlové doubravy. Potoky jsou dnes, pravděpodobně stejně jako v minulosti opentleny olšinami. Nadmořská výška území se pohybuje většinou mezi 500 až 600 m n. m. Nejnižším položeným místem v okolí je hladina rybníku Šmatovka u obce Velký Luh (475 m). Naopak nejvýše jsou položené vrcholy kopců Liščí hora (658 m) severozápadně od Lubů a Bukového vrchu (650 m) jihozápadně Plesné. Reliéf je členitý s bohatou sítí menších toků a několika menšími rybníky. Geologické podloží tvoří kyselé horniny, jako žuly, svory a fility. V okolí obcí Plesná, Velký Luh a Lomnička se nachází sedimenty písků, štěrkopísků a jílu, které se zde rovněž těží. Četné jsou zde činné i vytěžených lomy, z nichž některé dnes slouží jako přírodní koupaliště s čistou vodou. Geologická minulost území je pozoruhodná, na území Chebska lze pozorovat pozůstatky našich nejmladších sopek (Komorní hůrka u Františkových Lázní a Železná hůrka u obce Mýtina jihovýchodně od Chebu). Občasné chvění země lze zaznamenat i dnes a není to nic, co by místní zvláště překvapovalo. Geomorfologicky náleží území do podsoustavy Krušnohorské (okresy Lužská pahorkatina v okolí obcí Plesná a Skalná a Lubská vrchovina v okolí obce Luby, severně od Smrčiny) a podsoustavy Podkrušnohorské (celek Chebská pánev; v přilehlém území jen okrajově, a to na jih a jihovýchod od obce Velký Luh). Průměrné roční teploty se pohybují mezi 6–7 °C, po většinu roku je zde příjemně čerstvo, zimy naopak i v posledních teplejších letech nadělují více sněhu, než na většině přilehlého území. Území je charakteristické oceánsky laděným klimatem (je zde patrný vliv oceánu, od

kterého k nám vanou větry s dešťovými mraky; prakticky to znamená zejména větší úhrn srážek během roku a třeba mírnější a vlhčí léta). Průměrný roční úhrn srážek činí 550–700 mm, což je z hlediska ČR o něco více než na většině území. Všechny toky v území patří do povodí Ohře. Největší místní potoky (Plesná a Lužní) a všechny jejich přítoky se vlévají do Ohře u Nebanic nedaleko Chebu. V okolí roste a žije celá řada krásných a mnohdy i vzácných druhů rostlin a živočichů. Vyskytují se zde též západoevropské druhy rostlin a živočichů, které svým areálem zasahují na naše území okrajově a často zde dosahují své východní hranice rozšíření. Mnohé druhy zasahují do území jen svými jednotlivými populacemi a nelze se s nimi setkat nikde jinde v České republice (čolek hranatý, ostružiník prodloužený aj.). V kraji si užijí nejen houbaři, ale i sběratelé drobného lesního ovoce (hlavně borůvek), návštěvníky s citem pro historii potěší množství drobných památek, zejména smírčích křížů.

Vycházkové trasy

Trasa A) Smrčina - Lomnička - Plesná – Smrčina (délka: 7 km)

Vyjděte-li hlavní branou z areálu a přejdete silnici, projdete pěšinou mezi mladými slivoněmi, ocitnete se na rozlehlé louce. Po levé ruce v mělkém údolí se rozprostírá olšový porost podél Pstruhového potoka, napravo stoupá louka mírně do svahu. Vydejte se kupředu podél potoka a asi po 500 metrech odbočte vlevo k brodu přes potok (GPS 50°14'43.8"N, 12°22'25.5"E). Odtud pokračuje stará úvozová cesta až do vesnice **Lomnička** podél pastvin a drobných remízů. Dojdete až na náves k místu autobusové zastávky. Odtud se dáte doprava a asi po 100 metrech odbočíte vlevo. Budete pokračovat mírně vzhůru po cestě, kde paralelně vedou žlutá a červená turistická značka. V místě, kde se tyto značky rozcházejí, půjdete po žluté, tedy na konci ulice doprava (v tomto místě odbočuje doleva trasa D). Touto křižovatkou prochází i naučná stezka „Lomnička“, kterou si můžete v případě zájmu projít po celé její trase až nazpět ke kostelu. Při pokračování po žluté turistické trase budete procházet jihozápadní polovinou této naučné stezky až ke starému židovskému hřbitovu, kde končí. Poslední úsek naučné stezky ke hřbitovu je zároveň odbočkou ze žluté turistické trasy, kam se vraťte a pokračujte po ní podél okraje lesa (zvaného U Židovského hřbitova) až do Plesné-Sibiře. Až se dostanete na hlavní ulici (Revoluční), máte dvě možnosti. Buďto se vydáte vpravo po hlavní ulici pryč z města, nebo budete pokračovat vlevo po žluté značce na Náměstí Svobody. V prvním případě budete stoupat do mírného kopce a na křižovatce silnic odbočíte vlevo. Až přejdete vrchol kopce kolem osamocených stavení, můžete se v údolí občerstvit vynikající minerálkou z místního pramene. Dostanete se k němu, až sejdete do mírného údolí potoku Rokytník a na kraji porostu stromů se dáte doleva po pěšině s částečně zpevněným povrchem z železničních pražců a mlatu. Asi po 50 metrech dojdete k odpočívadlu s poblíž vyvěrajícím pramenem. Až se občerstvíte, vraťte se zpět na silnici a pokračujte už jen asi 500 m mírně vzhůru na okraj **Smrčiny** a zpět do rezortu. Když zvolíte druhou možnost a dáte se v **Plesné** doleva, dojdete asi po 300 metrech na Náměstí Svobody. Ve městě si můžete prohlédnout některé jeho pozoruhodnosti, zajít si na pivo nebo zamířit delší cestou do rezortu napojením na trasu B (viz mapu). Pokud máte dostatek sil, vydejte se na delší trasu D.

Trasa B) Smrčina – po modré – Plesná (Bad Brambach) (délka: 8 km)

Vyjděte hlavní branou z areálu rezortu a dejte se doprava, vzhůru po silnici. Asi po 100 metrech se můžete na trasu vydat dvěma způsoby. V prvním případě budete pokračovat ještě asi 350 metrů po silnici až na odbočku lesní cesty a dáte se po ní vpravo. Po této asfaltové komunikaci půjdete pořád dál (asi 1,3 km), až narazíte na křižovatce lesních cest na dřevěný přístřešek. V druhém případě se vydáte vpravo po odbočce mezi domy a dále po louce podél

lesa. Na rohu lesa stojí posed, od kterého budete pokračovat ve stejném směru přes louku do protilehlého rohu lesního porostu, kde se napojíte na nezpevněnou lesní cestu. Po té se budete ubírat v příjemném přístínění světlého lesa vždy po hlavní trase, bez ohledu na menší odbočky v různých směrech. Tato cesta je trochu dobrodružnější, a pokud půjdete správně, vyjdete na již zmiňované asfaltové lesní cestě již za polovinou předchozího popisovaného úseku, přibližně v místě s GPS polohou 50°13'59.5"N, 12°21'18.3"E. Odtud se vydáte doprava k dřevěnému přístřešku na křižovatce lesních cest (až sem je trasa shodná s trasou C). Asfaltová cesta se zde stáčí doleva a stává se z ní modře značená turistická stezka. Dále pokračující přímá cesta (a v podstatě i asfaltová cesta od napojení ze silnice) je tzv. „signálka“ (Pozn.: „signálkami“ jsou nazývány cesty vedoucí souběžně s hranicemi, které byly zbudovány pro účely pohraniční stráže v dobách komunistické éry. Jsou většinou vedeny jako delší přímé úseky, buď asfaltové, nebo nezpevněné. Některé nevyužívané části si postupně bere příroda zpět, přičemž jejich povrch nezřídka porůstají vzácné druhy rostlin. Dnes jsou signálky využívány zejména lesníky nebo turisty). Pokračujte tedy po modře značené signálce, dokud modrá značka neodbočí vlevo. Můžete po ní buď pokračovat ihned, nebo si udělat odbočku do mělkého údolí potůčku Rákosina, kde můžete asi po 100 metrech obdivovat vzácné masožravé rostliny rosnatky okrouhlohlísté nebo třeba klikvu bahenní, hruštičku menší a jiné. Rostou v okolí zarůstajícího rybníčku, hned vpravo vedle cesty. Komu ani tato podívaná nebude stačit a bude pokračovat dále po signálce, může např. od února do dubna obdivovat po okrajích cesty vzácné dřeviny – vřesovce pleťové (jsou trochu podobné vřesům, ty ale kvetou na podzim). Velmi však žádáme, abyste se k těmto přírodním pokladům chovali ohleduplně. Cesta končí točnou lesnické techniky a dvěma zvěrnými poličky myslivců, poté se buď vraťte zpět, nebo se toulejte dále v lesích či v nedalekém německém Rohrbachu. Po odbočení na modře značenou cestu sejděte do údolí potoku Rokytník a dále stoupejte vzhůru po polní cestě směrem k **Plesné**. Před stoupáním do kopce si můžete vpravo od cesty všimnout remízu a zbytků zdíva. V tomto místě stával kdysi hostinec, byl ovšem, jako mnoho dalších obcí i samot rozmístěných v pohraničí, stržen po druhé světové válce. Vystoupejte po polní cestě a začne se vám otevírat pohled na město Plesná. Těsně před prvními domy se nachází malý rybník, od něhož teče potůček. Dejte se loukou vlevo a asi po 250 metrech můžete ochutnat další místní pramen. Vytéká z malé nedávno vystavěné zídky. Chutí a zápachem připomíná prameny ve Františkových Lázních. Až se občerstvíte, vraťte se na cestu, sejděte ulicí Lázeňskou až k mateřské škole. Od mateřské školy vlevo se můžete zajít podívat na vkusně rekonstruovanou základní školu a kulturní dům. Před školou je nová okrasná výsadba a malá bylinková zahrádka. Vraťte se k mateřské škole a sejděte ulicí Strmou k nedávno rekonstruované studánce a jejímu okolí. Od studánky lze odbočit vpravo ulicí Celní, kde můžete vidět další studánku u evangelického kostela a po dalších asi 150 metrech tři pozoruhodné smírčí kříže. Zcela na konci ulice Celní se nacházel hraniční přechod pro pěší s dřevěným přístřeškem. Navazující polní cestou jste se mohli dostat do sousedního lázeňského města **Bad Brambach**. V současné době však probíhají v úseku od hraničního přechodu po náměstí rozsáhlé práce na výstavbě přeshraniční komunikace, která bude propojovat obě města. Pohyb je zde značně omezen, a tak budete muset pro návštěvu města Bad Brambach využít automobil, kolo nebo příjemné železniční spojení z Plesné. Od studánky nakonec sejděte na Náměstí Svobody, kde se můžete napojit na trasu A a vrátit se zpět do Smrčiny, nebo pokračovat po trase D.

Trasa C) Smrčina – Výspa (varianta kratší trasy podél Liščího potoku na Smrčinu) – Horní Luby – Luby – Vackov – Smrčina (délka: 7 km – zkrácená varianta, 16 km – delší varianta)

Tato trasa je na svém začátku shodná s trasou B (viz tam), a to až po dřevěný přístřešek na křižovatce lesních cest. Trasa B pokračuje od přístřešku doleva, nynější trasa C vás povede od přístřešku doprava po modře značené turistické značce (pokračování nezpevněného úseku signálky). Dojdete do údolí Pstruhového potoku, přejdete jeho tok po chatrné lávce nebo jej přeskočíte a stoupejte dále vzhůru mezi až na pravouhlou odbočku modré trasy vlevo. Příjemnou stinnou cestou lemovanou stromy vyjdete na louce poblíž vrchu Bažantnice (589 m). Zde můžete vidět malý rybníček a několik roztroušených vrostlých stromů, které jsou pozůstatky zdejších menších usedlostí zničených po druhé světové válce. Pohlédnete-li doprostřed rozlehlé louky lemované lesem, spatříte v prostřední partii množství starších stromů a větší centrální porost. Jedná se o zbytky kdysi poměrně velké vesnice Výspa (německy Dürngrün), kterou stihl stejný osud jako okolní četné samoty. Uprostřed porostu můžete najít pouze pomník obětem první světové války a několik rybníčků. V místě, kde se rozhlížíte na louku, máte několik možností, jak pokračovat. Nejdelší trasa vede dále po modré turistické značce až k rozcestníku Lubenské sedlo s přístřeškem a posezením (podél lesní cesty v závěrečném úseku před rozcestníkem můžete pozorovat podél cesty v červenci kvetoucí orchidej krušík širolistý). Od rozcestníku se vydejte vpravo po modré značce po silnici do **Lubů**. Značka se asi po 1,2 km mění v červenou, pokračujte po ní po silnici dolů přes Horní Luby (na zdejší golfové hřiště si udělejte více času a užijte si hru v krásné krajině), Luby až do vesnice **Vackov** (v místě přechodu modré značky v červenou se k trase navíc připojuje naučná stezka Lubska, kterou si můžete při dostatku sil projít zvlášť, dýchnou z ní na vás blízké Krušné hory). Ve Vackově odbočte doprava a opusťte červenou značku. Asi po 500 metrech dojdete na Smrčinu. Kratší varianta trasy z místa výhledu na louku vede k bývalé obci Výspa a potom vpravo údolím Liščího potoku až na **Smrčinu**. Obě varianty tras si můžete zkrátit nebo prodloužit, jak je libo. Pozor, na loukách kolem bývalé Výspy se často pasou krávy a pastvina je ohraničena elektrickým ohradníkem. Krav se bát nemusíte, na ohradník nesahejte, ani jej neolizujte, není to nikterak příjemné. Na ohradník lze většinou šlápnout a jednoduše překročit, narovná se do původní polohy.

Trasa D) Smrčina – Lomnička – Velký Luh (koupání) – Neuhaus – Plesná – Smrčina (délka: 13 km)

Čtvrtá doporučená trasa je na svém začátku shodná s průběhem trasy A (viz tam), a to až na křižovatku, kde se k souběžné žluté a červené turistické značce připojuje naučná stezka Lomnička. Na této křižovatce se dejte vlevo a pokračujte po červeně značené turistické trase. Projdete kolem hřbitova a polní cestou zamíříte do údolí potoku Plesná. Zde překonáte koryto toku přes lávku a pokračujete vzhůru po značce lesem až k železniční zastávce **Velký Luh**. Zde si v letních měsících můžete udělat odbočku k rybníku Cézar nebo Šmatovka a dopřát si koupání ve velice příjemném přírodním koupališti. Doporučujeme především severozápadní okraj rybníku Cézar, kde je pozvolná písčitá pláž, vhodná zejména pro brouzdání malých dětí. Rybníky jsou bývalé lomy písku a kaolinu. Těžbu těchto nerostných surovin můžete vidět na několika místech v okolí. Ze zastávky pokračujte dále po červené a na začátku obce, naproti železničnímu přejezdu, z ní odbočte na neznačenou cestu vpravo. Cesta vás zavede asi po 150 metrech do lesa. Po lesní cestě pokračujte stále rovně až k malebnému Šneckému rybníku, kde se napojíte na žlutě značenou turistickou trasu. Po ní pokračujte ve stejném směru, tedy rovně, až na křižovatku s modrou turistickou značkou. Z křižovatky se vydejte buď doleva, nebo doprava. V případě první varianty narazíte ani ne po 100 metrech na odbočku doprava, k místu bývalého hradu **Neuhaus**, dnes patrného pouze podle zbytků zemních valů. Zde odbočka modré trasy končí a vy se po ní buď vydejte nazpět na křižovatku se žlutou trasou, nebo si udělejte další dobrodružnější odbočku a vydejte se k nejradioaktivnějšímu prameni České republiky, prameni Břetislav. Ten najdete asi 300 m severně od místa bývalého hradu,

nad nivou malého bezejmenného potoku (po cestě až druhý v pořadí) a asi 50 metrů vlevo od železnice. Odtud se nemusíte nutně vracet nazpátek, ale přeskočte potůček, podejděte po lesní cestě železnici, a když po ní budete pokračovat, napojíte se opět na modře značenou turistickou trasu, po které se vydáte vlevo. V případě druhé varianty se vydáte doprava po modré a za nedlouho dojdete k výše popisovanému místu napojení odbočky od pramene. Kdo by si chtěl udělat delší vycházku zdejšími lesy na vlastní pěst, vězte, že se nacházíte v přírodním parku Kamenné vrchy (ten se táhne od obce Skalná, přes Plesnou a Smrčinu až do Lubů). Jméno je odvozeno od toho, že na každém kopečku či vyvýšenině vystupují na povrch žulové balvany, v některých místech zvlášť nápadně. Pokračujte dále a vyjděte z lesa na polní cestu. Po levé straně, v místě bývalého rybníku, budete mít bohatý porost bolševníku velkolepého. Tuto invazní mrkvovitou rostlinu můžete v hojných počtech potkávat na celém Ašsku a Chebsku. Kdysi si ji vysadil ve svém parku v Lázních Kynžvart kníže Metternich a odtud se rozšířila po celé širé vlasti (musí se nechat, že je vskutku dekorativní). Rostlinu netrhejte ani se o ni neotírejte, a to zejména za slunečného počasí. Jed obsažený v rostlinách je účinný právě na slunci a může způsobit nepříjemné bolavé puchýře. Naopak třeba ovčím chutná, a tak je toto zvíře občas využíváno k jeho likvidaci. Vpravo od cesty se vám začnou otevírat louky jihozápadně od **Plesné**. Pokračujte stále po polní cestě (i tehdy, kdy už vás modře značená trasa za nedalekým lesíkem opustí). Budete procházet podél bříz a topolů osik a zanedlouho se dostanete na náměstí do Plesné-Šneků. Náměstí bylo v nedávné době vkusně rekonstruováno. Nachází se zde i pěkná historická kaplička. Odtud pokračujte ulicí Dlouhou k čerpací stanici pohonných hmot a Městskému úřadu na křižovatku s ulicí 5. května. Vydejte se doleva a po této hlavní ulici neustále klesejte až na Náměstí Svobody, kde můžete pokračovat k rezortu po linii trasy A nebo B.

Bad Brambach: je německé lázeňské městečko v saském zemském okrese Vogtland, od počátku 20. století známé pro své radonové lázně. Místo Brambuch je poprvé uváděno v historických dokumentech v roce 1307. Roku 1372 je poprvé zmiňována místní pevnost. Při obnově po požáru v roce 1842 byly v obci častěji stavěny dílny než obytné domy, protože zdejší obyvatelé se specializovali na výrobu hudebních nástrojů. Od roku 1890 začala firma Schüller prodávat pod názvem Schillerquelle minerální vodu z pramene, který byl objeven v roce 1860. V roce 1910 byl objeven další pramen posílený radiem. Od roku 1912 je využíván k léčbě, a od roku 1922 město využívá lázeňského titulu „Bad Brambach“, nebo také „Radiumbad Brambach“. Autem je možné dostat se z České republiky do Bad Brambachu nejrychleji přes dopravní hraniční přechod Vojtanov – Schönberg, odkud je to šest kilometrů. Vlákem můžete cestovat z Plesné (odjezd z Chebu, přes Františkovy Lázně a Vojtanov) a za hranicemi jste doslova za pár minut.

Lomnička: (německy Steingrub) obec je součástí města Plesná a nachází se od něj asi 2,5 km na východ. Je zde evidováno 52 adres. V roce 2011 zde trvale žilo 94 obyvatel. První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1348. Stojí zde novorománský kostel Nejsvětějšího srdce Páně z roku 1833 a před ním kamenný smírčí kříž. Dům čp. 6 má pěkný hrázděný štít. Na kraji lesa na jihozápad od obce se rozprostírá židovský hřbitov s náhrobníky od 1. poloviny 19. století.

Luby: (německy Schönbach) městečko bylo založeno v roce 1319. V okolí se v 16. století těžila rtuť. Na 400 letou tradici výroby hudebních nástrojů upomíná v centru obce socha houslaře z roku 1922. V místní části Horní Luby do nedávna stály ruiny barokního zámku z roku 1692, i ty byly ovšem v roce 2016 strženy a dodnes zůstal jen pozůstatek zámeckého parku v okolí bývalé budovy. Na park navazuje chráněná alej starších stromů, dnes procházející golfovým hřištěm. V centru obce stojí pozdně románský, barokně přestavěný

kostel svatého Ondřeje. Pozoruhodná je hřbitovní kaple z roku 1716 nebo lidový dům čp. 6 s hrázděným štítem.

Neuhaus: je zaniklý hrad jižně od města Plesná. Stával na skalnatém návrší nad železniční tratí Cheb – Bad Brambach. Od roku 1958 je chráněn jako kulturní památka ČR. Jako první písemná zmínka o hradu se udává rok 1197, kdy zde mělo stát sídlo ministeriálů waldsaského kláštera, ale rozbor historických pramenů ukázal, že jde o jiné sídlo, které vzniklo pravděpodobně jako vojenský opěrný bod během neklidných poměrů ve 12. a 13. století. Na krátce osídleném hradě nebyl nalezen žádný materiál, který by umožnil datovat dobu jeho existence. Zbytky hradu byly zcela zničeny při stavbě železnice v roce 1863.

Plesná: (německy Fleißen). Vesnice je doložená v roce 1185, kdy patřila waldsaskému klášteru. V roce 1900 je povýšena na město. Společně s osadami Lomnička, Smrčina a Vackov, které spravuje, má v současné době 2036 obyvatel. Nachází se zde barokní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie, vystavěný na místě dřívějšího dřevěného kostela (ulice Kostelní, jihovýchodně od Náměstí Svobody) a novorenesanční evangelický kostel (v ulici Celní, severozápadně od náměstí). Opodál druhého kostela směrem k hranici stojí tři smírčí kříže. Na náměstí Ve Šnekách můžete obdivovat kapličku se zvonící. V obci je množné spatřit několik historicky cenných továren a vilových domů. Jsou zde dvě základní školy, kulturní dům, městská knihovna, fotbalové hřiště a několik sportovních a společenských organizací, z nichž nejdůležitější je dobrovolný hasičský sbor. V posledních letech se pracuje na rekonstrukci jádrových zón města, aktuálně je také budováno přeshraniční propojení města se sousedním lázeňským městem Bad Brambach.

Smrčina: (německy Ermesgrün) je malá vesnice, správou dnes spadající pod Plesnou. Nachází se asi 2 km na severovýchod od Plesné. Je zde evidováno 8 adres. V roce 2011 zde trvale žil jeden obyvatel. První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1271. Pro podrobnější historické události si přečtěte text přímo věnovaný tomuto tématu.

Vackov: (německy Watzkenreuth) je malá vesnice, dnes součástí města Plesná. Nachází se asi 3 km na severovýchod od Plesné. Je zde evidováno 12 adres. V roce 2011 zde trvale žilo deset obyvatel. První písemná zmínka o vesnici pochází z roku 1154. Nachází se zde několik domů s výraznými prvky lidové architektury (hrázděné domy).

Velký Luh: (německy Großloh) obec existovala jako samostatná od roku 1877 do roku 1960, kdy byla připojena k obci Křižovatka. Od roku 1991 je však opět samostatnou obcí. Žije zde 150 obyvatel. Zánikem těžební činnosti zde vznikly dva oblíbené rekreační rybníky Šmatovka a Cézar, které jsou součástí chatové oblasti obce. V katastru obce se těží vysoce kvalitní písek. Jedinou pamětihodností v obci je sousoší Nejsvětější Trojice na křižovatce u železniční zastávky na trati Cheb – Luby.